

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**
кафедра транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони
державного кордону
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 02.2 «ОРГАНІЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності)

Кваліфікація: Магістр національної безпеки (сфера прикордонної діяльності)

Професійна кваліфікація: офіцер оперативно-тактичного рівня Державної прикордонної служби України

ВСТУПНІ РЕКВІЗИТИ

Статус дисципліни: Навчальна дисципліна вибіркового компонента.

Тривалість курсу: 3 кредити (90 годин).

Мова викладання: українська.

Мета курсу: полягає у підготовці офіцерів-прикордонників, які досконало знають основи організації інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності, вміють організовувати і здійснювати заходи щодо інженерного обладнання ділянки кордону, технічно грамотно експлуатувати інженерні споруди і технічні засоби охорони кордону у різних умовах.

Завдання навчальної дисципліни – надати слухачам теоретичних знань стосовно порядку організації інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності органу охорони державного кордону, вмінь та навичок у веденні експлуатаційної документації на інженерні споруди та загородження.

Анотація курсу:

Актуальність курсу підтверджується сучасними тенденціями в охороні кордонів, які застосовуються більшістю країн світу, зокрема технічним контролем за лінією державного контролю, та рішеннями КМУ про інженерно-технічне облаштування державного кордону.

В межах курсу підготовка офіцера-керівника оперативно-тактичного рівня здійснюється шляхом надання знань, формування вмінь та практичних навичок, необхідних для виконання обов'язків на посадах керівного складу Державної прикордонної служби України з питань ефективного використання технічних засобів охорони кордону, та подальшої розбудови та модернізації лінії прикордонних інженерних споруд. Курс спрямований на формування здатності здобувачів вищої освіти розв'язувати складні задачі і проблеми управління у галузі безпеки державного кордону, що передбачає проведення досліджень та характеризується невизначеністю умов і вимог, прийняття рішень в складних і непередбачуваних умовах.

Вивчення курсу сприяє набуттю спроможності здійснювати керівництво інженерним забезпеченням охорони кордону та управляти його рівнем в системі національної безпеки.

Пререквізити курсу: Базові знання основ управління.

Викладач:

Старший викладач кафедри транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону Олег ХАРУН, e-mail: harun@meta.ua

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **компетентностей**:

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування слухачів наступних **програмних компетентностей**:

А) загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, дослідження систем та процесів, донесення власних висновків, а також знань та пояснень.

ЗК 2. Знання та розуміння функціонування системи забезпечення національної безпеки та безпеки державного кордону на рівні новітніх досягнень.

ЗК 5. Здатність самостійно і автономно вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність працювати в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ЗК 11. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 12. Здатність до оригінального мислення та інноваційної діяльності

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 2. Здатність забезпечити спроможність частин, підрозділів та органів управління Державної прикордонної служби України (інших військових формувань та правоохоронних органів, утворених відповідно до Законів України) до виконання завдань за призначенням у системі національної безпеки.

ФК 4. Здатність до виконання функцій управління діяльністю органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України, побудови системи підтримки прийняття рішень в повсякденних умовах, під час участі у виконанні завдань протидії організованій злочинності, тероризму та воєнного характеру.

ФК 5. Здатність до планування застосування сил та засобів ДПСУ з метою участі в обороні України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності у взаємодії з іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами сектору безпеки та оборони, у тому числі в умовах невизначеності щодо дій противника.

ФК 11. Здатність до управління фінансовими ресурсами та забезпеченням діяльності ДПСУ.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН 1. Розробляти та організовувати опрацювання програмних та нормативних документів з питань прикордонної діяльності, які відносяться до управлінських функцій органів охорони державного кордону.

ПРН 7. Виконувати функції управління (прийняття рішення, планування, організація, мотивація та контроль) прикордонною діяльністю в різних режимах функціонування та умовах обстановки

ПРН 9. Застосовувати сучасні методи організаційного, інноваційного, ресурсного, фінансового та кадрового менеджменту.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Організація інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби.

Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС.

Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.

Робота начальника ВПС щодо планування інженерного забезпечення.

Робота начальника ВПС щодо планування інженерного забезпечення в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.

Тема 2. Організація інженерного обладнання опорних пунктів, ППД та районів оборони.

Організація інженерного обладнання району оборони ПКШР.

Організація інженерного обладнання ППД ПОК.

Розрахунок інженерного обладнання району оборони ОБПК.

Тема 3. Організація інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності ООДК.

Організація інженерного забезпечення ОСД ООДК.

Організація інженерного забезпечення при ускладненні обстановки.

Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення в повсякденних умовах.

Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при ускладненні обстановки.

Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при проведенні спеціальних заходів щодо пошуку правопорушників..

Тема 4. Організація інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності ООДК при загостренні воєнно-політичної обстановки

Організація інженерного забезпечення ОСД ООДК при загостренні воєнно-політичної обстановки.

Організація інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення.

Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону.

Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ. Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Розподіл навчального часу за курсами, семестрами та видами навчального навантаження

Курс	Семестр	кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин									Форма підсумкового контролю
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота			Індивідуальна робота			Самостійна робота	
					лекції	групові заняття	підсумковий контроль	Усього	реферат	розрахункове завдання		
1	1	2,5	74	12	10	2		34	8	26	28	
	2	0,5	16	4			4				12	+
Усього		3	90	16	10	2	4	34	8	26	40	+

Запланована кількість аудиторного навантаження – 16 годин

№ тем и	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин				Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4			
1	Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС	2	Л2				10	1/1Л(2); 2/1Л(2), 3/1Л(2), 3/2 Л(2), 4/1Л(2), 4/2Гз(2)	12
2	Організація інженерного обладнання опорних пунктів, ППД та районів оборони	2	Л2						
3	Організація інженерного забезпечення ОСД ООДК	4	Л2	Л2					
4	Організація інженерного забезпечення ОСД ООДК при ЗВПО	4	Л2	Гз2					
Диференційований залік		4	Дз4				04	Дз (4)	4
Всього		16					Всього		16

Умовні скорочення: лекція – Л, групове заняття – Гз, диференційований залік – Дз, заняття, що обов'язкове для оцінювання - Дз

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Назва теми і навчальні питання заняття	Література
1			18/2	ОРГАНІЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ	
	1	лекція	2	<i>Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС</i> 1.Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС в повсякденних умовах. 2.Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС при ускладненні обстановки. 3.Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС при проведенні спеціальних заходів щодо пошуку правопорушників.	[2.1]розд.2.3. [2.1]розд.6.1. [2.5];[3.1]
		самостійна робота	6	<i>Організація інженерного забезпечення ОСД ВПС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки</i> 1.Завдання інженерного забезпечення ОСД ВПС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки. 2.Робота начальника ВПС по організації інженерного забезпечення в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.	[2.1]розд.6.1. [3.1]розд.2; розд.3. [2.5];[3.1]
		самостійна робота	4	<i>Робота начальника ВПС щодо планування інженерного забезпечення</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій щодо інженерного забезпечення ОСД ВПС.	[2.1]розд.2.2. [2.1]розд.5. [2.1]розд.6.1. [2.5];[3.1]
		самостійна робота	6	<i>Робота начальника ВПС щодо планування інженерного забезпечення в умовах загострення воєнно-політичної обстановки</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій щодо інженерного забезпечення в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.	[2.1]розд.6.1. [3.1]розд.2;розд.3. [2.5]
2			28/2	ОРГАНІЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНОГО ОБЛАДНАННЯ ОПОРНИХ ПУНКТИВ, ППД ТА РАЙОНІВ ОБОРОНИ	
	1	лекція	2	<i>Організація інженерного обладнання району оборони ПКШР</i> 1. Вплив наявності фортифікаційних споруд на боєздатність підрозділів ПКШР. 2. Методика розрахунку інженерного обладнання району оборони ПКШР.	[2.5]; [3.2];[3.3]
		індивідуальна робота	26	<i>Виконання ІЗ. Захист ІРГР</i>	
3			16/4	ОРГАНІЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСД ООДК	
	1	лекція	2	<i>Організація інженерного забезпечення ОСД ООДК.</i> 1.Обов'язки посадових осіб ООДК щодо організації інженерного забезпечення. 2.Робота начальника ООДК, штабу та НВІОДК щодо організації інженерного забезпечення. 3. Послідовність роботи НВІОДК по організації інженерного забезпечення.	[1.3];[1.4] [2.1]розд.2. [2.1]розд.6. [3.4]
		лекція	2	<i>Організація інженерного забезпечення при ускладненні обстановки.</i> 1.Організація інженерного забезпечення при ускладненні обстановки. 2.Організація інженерного забезпечення при проведенні спеціальних заходів щодо пошуку правопорушників.	[2.1]розд.2.1. [2.1]розд.6. [3.4]
		самостійна робота	4	<i>Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення в повсякденних умовах</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій з інженерного забезпечення в повсякденних умовах.	[2.1]розд.2. [2.1]розд.6. [3.4]
		самостійна робота	4	<i>Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при ускладненні обстановки</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій з інженерного забезпечення при ускладненні	[2.1]розд.2.1. [2.1]розд.6. 3.4.

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	4	обстановки. <i>Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при проведенні спеціальних заходів щодо пошуку правопорушників</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій з інженерного забезпечення при проведенні спеціальних заходів щодо пошуку правопорушників.	[2.1]розд.2.1. [2.1]розд.6. [3.4]
4			24/4	ОРГАНІЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСД ООДК ПРИ ЗАГОСТРЕННІ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОVKИ	
	1	лекція Т	2	<i>Організація інженерного забезпечення ОСД ООДК при загостренні воєнно-політичної обстановки</i> 1.Організація інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону. 2.Організація інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ.	[1.3];[1.6];[1.7]] [2.1]розд.6. [3.4]
		групове заняття	2	<i>Організація інженерного забезпечення ОСД ООДК при відбитті збройного вторгнення</i> 1.Організація інженерного забезпечення при підготовці до відбиття збройного вторгнення. 2.Організація інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення по досвіду проведення АТО та ООС.	[1.6];[1.7] [2.1]розд.2. [3.2];[3.3];[3.4]]
		самостійна робота	4	<i>Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій з інженерного забезпечення при перебудові охорони кордону.	[1.3];[1.6];[1.7]] [2.1]розд.6. [3.4]
		самостійна робота	4	<i>Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій з інженерного забезпечення при пошуку та ліквідації ДРГ.	[1.3];[1.6];[1.7]] [2.1]розд.6. [3.4]
		самостійна робота	4	<i>Робота начальника ВІОДК щодо організації інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення</i> 1.З'ясування задачі та оцінка обстановки. 2.Розрахунок часу, сил та засобів на виконання завдань інженерного забезпечення. 3.Підготовка пропозицій з інженерного забезпечення при відбитті збройного вторгнення.	[1.6];[1.7] [2.1]розд.2. [3.2];[3.3];[3.4]
		індивідуальна робота	8	<i>Виконання ІЗ. Захист рефератів</i>	
	Диференційований залік		4		Матеріали заліку
	За дисципліну		90/16		

1. Відпрацювання індивідуальних розрахункових завдань.

1. Інженерне обладнання району оборони ПКШР (варіанти 1-10) .
2. Інженерне обладнання районів розгортання ППУ. (варіанти 1-10).
3. Інженерне обладнання пунктів постійної дислокації ПОК. (варіанти 1-10).

2.Відпрацювання рефератів за темами

Перспективні та нові зразки ТЗОК, ЗСО, МІО, інженерних боєприпасів та засобів інженерного озброєння:

- радіолокаційних станцій усіх типів;
- світлотехнічних засобів;
- тепловізорів та тепловізійних комплексів;
- безпілотних літальних апаратів;

- комплекси та системи візуального спостереження;
- сигналізаційні системи, комплекси;
- машини інженерного озброєння;
- інженерні боєприпаси;
- засоби інженерної розвідки, маскування, імітації, польового водопостачання.

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і дослідницького методу), групові заняття (з використанням лекційного методу з елементами практичної роботи), самостійна робота, виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування та доповіді на групових заняттях, тестування (перше питання білету на диференційованому заліку), захист практичних індивідуальних робіт, написання рефератів. Вид семестрового контролю: диференційований залік.

Результати навчання	Зміст результатів навчання	Метод формування	Методи контролю досягнення
<p>ПРН 1. Розробляти та організувати опрацювання програмних та нормативних документів з питань прикордонної діяльності, які відносяться до управлінських функцій органів охорони державного кордону.</p> <p>Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 11, ЗК 12. ФК 2. ФК 4. ФК 5. ФК 11.</p>	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -загальні положення інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності; -заходи безпеки при виконанні завдань інженерного забезпечення та при експлуатації технічних засобів охорони кордону; -вимоги керівних документів з питань організації інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності; <p>вміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> -організувати та здійснювати управління інженерним забезпеченням оперативно-службової діяльності органу охорони кордону; <p>ознайомитись:</p> <ul style="list-style-type: none"> -з організацією інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності регіонального управління ДПСУ; -з новими технічними засобами охорони кордону, які прийняті на озброєння Державної прикордонної служби 	<p><i>Під час вивчення першої теми</i> здобувачі вищої освіти вивчають організацію інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби, як у повсякденних умовах так і при загострені воєнно-політичної обстановки. Вивчення матеріалу здійснюється на лекції, та самостійно з використанням консультації викладача.</p> <p><i>Під час вивчення другої теми</i> слухачі вивчають організацію інженерного обладнання районів, опорних пунктів, пунктів постійної дислокації при підготовці до відбиття збройного вторгнення.</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 7 здійснюється за результатами виконання практичних індивідуальних завдань щодо тематики навчання</p>
<p>ПРН 7 Виконувати функції управління (прийняття рішення, планування, організація,</p>	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -організацію і планування інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності органу охорони державного кордону; -обов'язки посадових осіб органу охорони кордону по організації 	<p><i>Під час вивчення третьої теми</i> слухачі вивчають організацію інженерного забезпечення оперативного службової діяльності органу охорони державного кордону в повсякденних умовах, при ускладненні обстановки та</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 7 здійснюється за результатами виконання практичних індивідуальних завдань щодо</p>

<p>мотивація та контроль) прикордонною діяльністю в різних режимах функціонування та умовах обстановки</p> <p>Результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 11, ЗК 12. ФК 2. ФК 4. ФК 5. ФК 11.</p>	<p>інженерного забезпечення оперативно-службової діяльності; вміння:</p> <p>-організувати правильну експлуатацію технічних засобів охорони кордону, їх технічне обслуговування, зберігання в органі охорони кордону; -самостійно освоювати нові зразки технічних засобів охорони кордону;</p>	<p>при проведенні спеціальних заходів по пошуку правопорушників.</p> <p>Під час вивчення четвертої теми слухачі вивчають організацію інженерного забезпечення оперативного службової діяльності органу охорони державного кордону при загостренні воєнно-політичної обстановки на державному кордоні.</p>	<p>тематики навчання</p>
<p>ПРН 9.</p> <p>Застосовувати сучасні методи організаційного, інноваційного, ресурсного, фінансового та кадрового менеджменту.</p> <p>Результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 11, ЗК 12. ФК 2. ФК 4. ФК 5. ФК 11</p>	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <p>Знати терміни та визначення, що використовуються при організації інженерного забезпечення. Описати порядок організації інженерного забезпечення. Пояснити питання, що розглядаються при організації інженерного забезпечення охорони кордону. Відтворити фактори, що впливають на організацію інженерного забезпечення. Виділити питання, що розглядаються у відомчих наказах щодо організації інженерного забезпечення охорони кордону.</p> <p>Розуміти як виконуються завдання інженерного забезпечення охорони кордону. Пояснити принципи інженерного забезпечення охорони державного кордону. Пояснити сутність мети інженерного забезпечення охорони державного кордону.</p> <p>Застосовувати методи щодо оцінки готовності сил та засобів інженерного забезпечення охорони кордону.. Обирати першочергові та найважливіші завдання інженерного забезпечення.</p> <p>Аналізувати стан, робити висновки щодо стану інженерних споруд. Аналізувати стан місцевості в інженерному відношенні.</p> <p>Синтезувати, аргументувати висновки щодо результатів оцінки обстановки в інженерному відношенні. Аргументувати порядок та послідовність виконання завдань інженерного забезпечення. Пояснити рішення щодо організації інженерного забезпечення охорони кордону на період.</p> <p>Оцінювати, рекомендувати</p>	<p>Розробляється індивідуальне розрахунково-графічне завдання в якому проводиться розрахунок інженерного обладнання району оборони прикордонного підрозділу швидкого реагування, з застосуванням методів щодо оцінки готовності сил та засобів інженерного забезпечення охорони кордону, обираються першочергові та найважливіші завдання інженерного обладнання.</p> <p>Відпрацьовується реферат про перспективні та нові зразки ТЗОК, ЗСО, МІО, інженерних боєприпасів та засобів інженерного озброєння.</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 7 здійснюється за результатами виконання практичних індивідуальних завдань щодо тематики навчання</p>

	<p>використання в організації інженерного забезпечення технічних засобів охорони кордону.</p> <p><i>У афективній сфері:</i></p> <p>Ініціювати самостійність і відповідальність при організації інженерного забезпечення охорони кордону.</p> <p>Демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку при здійсненні професійної діяльності</p>		
--	---	--	--

Оцінювання знань, вмінь та навичок слухачів здійснюється за методикою, визначеною «**Положенням** про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється диференційовано за традиційною (національною) шкалою. Меже бути застосована бальна оцінка для підвищення точності та об'єктивності оцінювання. Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно до вимог, визначених у джерелі Підготовка та оформлення індивідуальних завдань з навчальних дисциплін : методичні рекомендації / укладач Д. А. Купрієнко. – Хмельницький : Електронне видання ФПКК НАДПСУ, 2019. – 47 с.

Слухач може обрати тему реферату чи індивідуального завдання з переліку, або обгрунтовано запропонувати власну тему в контексті виконання курсової роботи (проекту) або кваліфікаційної випускної роботи, що узгоджується з викладачем, який веде навчальну дисципліну.

Під час оцінювання есе враховують:

здатність слухача критично й незалежно оцінювати наявні дані, погляди, позиції, аргументи;

здатність розуміти, оцінювати та встановлювати зв'язки між фактами та оцінками;

уміння висловлювати власні погляди, обгрунтовувати й доводити свої думки.

Шкала оцінювання індивідуальних завдань

За традиційною шкалою	За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	Характеристика
5 (відмінно)	A	90...100 (відмінно)	Роботу виконано на високому науково-теоретичному рівні, грамотно та логічно викладено. Слухач успішно та творчо застосовує теоретичні знання на практиці. В методиці аналізу враховано достатню кількість факторів, шкали вимірювання побудовані адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені правильно, інтерпретація результатів аналізу здійснена правильно, що дозволило сформулювати обгрунтовані висновки та рекомендації. Кожна складова оцінюється 25 балів.
4 (добре)	B	82...89 (дуже добре)	Робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, але допущені несуттєві помилки. Слухач в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці. В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обгрунтовані висновки та рекомендації.
	C	75...81	Роботу виконано на достатньому науково-

		(добре)	теоретичному рівні із несуттєвими помилками. Слухач в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці, мав окремі несуттєві труднощі. В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками,, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обґрунтовані висновки та рекомендації.
3 (задовільно)	D	67...74 (задовільно)	У роботі є суттєві помилки і неточності. Слухач застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав окремі суттєві труднощі. В методиці не враховано суттєві факторів, шкали вимірювання не враховують суттєві складові параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками, які вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена не достатньо обґрунтовано, що призвело до помилкових висновків та рекомендації.
	E	60...66 (достатньо)	Робота виконана в цілому правильно на рівні мінімальних критерії, допущені грубі помилки. Слухач з певними труднощами застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав помилки в роботі.
2 (незадовільно)	FX	35...49 (незадовільно з можливістю повторного складання)	Допущено велику кількість грубих помилок. Слухач не може застосовувати одержані знання на практиці.
	F	1...34 (незадовільно з обов'язковим повторним виконанням)	Індивідуальне завдання не виконано.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс передбачає аудиторні заняття, індивідуальну роботу і роботу у складі групи, а також самостійне вивчення матеріалу з використанням консультації викладача.

Середовище навчання є творчим та відкритим.

Відвідування лекційних та групових занять у зборовий період є обов'язковим. Всі групові заняття оцінюються за результатами виконання індивідуальних завдань. Через поважні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівни-ком курсу. Заняття, які слухач пропустив без поважних причин, відпрацьовуються за погодженням з викладачем.

Порушення кінцевих термінів подання роботи на перевірку та перескладання: Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Роботи, які здаються на перевірку із порушенням кінцевих термінів без поважних причин, оцінюються нижче на 10 балів (один рівень за національною шкалою).

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях, обов'язкових для оцінювання з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни.

Під час навчання не допустимо порушення академічної доброчесності.

Забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (у т.ч. створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату) є важливими складовими *системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти* (системи внутрішнього забезпечення якості)

Дотримання академічної доброчесності слухачами передбачає :

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) х результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в роботах;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

1.1. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1179-р від 11.11. 2015 р. «Про схвалення Концепції Державної цільової правоохоронної програми «Облаштування та реконструкція державного кордону» на період до 2020 року».

1.2. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1189-р від 23.11. 2015 р. «Про схвалення Стратегії розвитку Державної прикордонної служби».

- 1.3. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 439-р від 14.05.2015 р. «План заходів щодо інженерно-технічного облаштування українсько-російського державного кордону, територій, прилеглих до районів проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим».
- 1.4. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1068-р від 13.10.2015 р. «План першочергових заходів з облаштування державного кордону вздовж берегової лінії та забезпечення охорони територіального моря України в межах Донецької, Запорізької, Херсонської та Миколаївської областей».
- 1.5. Наказ № 1261 МВС України від 19.10. 2015 р. «Про затвердження Інструкції про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України».
- 1.6. Наказ № 684 аг Адміністрації ДПСУ від 20.12.2019 «Про інженерне, технічне забезпечення та радіаційний, хімічний, біологічний захист охорони державного кордону і екологічну безпеку в 2020 році».
- 1.7. Наказ № 83 аг Адміністрації ДПСУ від 05.02.2020 р. «Про організацію інженерного облаштування державного кордону України у 2019 році».
- 1.8. Розпорядження № 484-05 Адміністрації ДПСУ від 18.07.2005 «Про визначення порядку облаштування прикордонної інфраструктури».
- 1.9. Наказ № 31 Адміністрації ДПСУ від 27.04.2018 р. «Про організацію та здійснення перевірок державного кордону, інженерних споруд та загороджень, берегової смуги та узбережжя прикордонних водних об'єктів у 2018-2020 роках».
- 1.10. Наказ № 350 Адміністрації ДПСУ від 26.04.2018 р. «Про порядок роботи органів управління ДПСУ з підготовки до ОСД у 2019 році».
- 1.11. Наказ № 156 МВС України від 02.03.2019 року. «Про затвердження інструкції з організації інженерного забезпечення охорони державного кордону України».
- 1.12. Розпорядження № 261 Адміністрації ДПСУ від 30.08.2018 «Про встановлення інформаційно-попереджувальних табличок та демонтаж стикових покажчиків».

2. Базова

- 2.1. Царьов Ю.О. Інженерне забезпечення охорони державного кордону: навчальний посібник / Ю. О. Царьов., В. А. Сівак, В. М. Кульчицький та ін. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2015. – 232 с.
- 2.2. Вербовенко О.В. Інженерні споруди та загородження, що використовуються в охороні державного кордону: Навчальний посібник. / Вербовенко О.В., Каморник О.В., Сівак В.А.– Хмельницький: Видавництво Національної академії ПВУ, 2000. – 68 с.
- 2.3. Каморник О.В. Інженерне забезпечення охорони державного кордону в різних умовах: Навчальний посібник. / Каморник О.В., Вербовенко О.В. – Хмельницький: Видавництво Академії ПВУ, 1998. – 58 с.
- 2.4. Сівак В.А., Царьов Ю.О., Добровольський А.Б. Інженерне та технічне забезпечення охорони державного кордону: Довідник. / Сівак В.А., Царьов Ю.О., Добровольський А.Б – Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2012. – 162 с.
- 2.5. Букоємський С.Л. Методичний посібник з інженерного забезпечення охорони кордону на ділянці відділу прикордонної служби: Навчальний посібник. /

Букоємський С.Л., Бобровнік О.А., Загарія С.Я. – Хмельницький: Видавництво Національної академії ПВУ, 2015. – 56 с.

3. Допоміжна

3.1. Зорин Д.П. Инженерное обеспечение охраны государственной границы на участке пограничной заставы: Учебное пособие для слушателей и курсантов института. – Хмельницький: Издание института ПВУ, 1995.

3.2. Войсковые фортификационные сооружения: Руководство. – Москва: Военное издательство, 1984.

3.3. Справочник офицера инженерных войск. – Москва: Военное издательство, 1989.

3.4. Кондратенко И.А. Инженерное обеспечение охраны государственной границы. Москва: ВИА им. Куйбышева, 1990. инв. № 1319-в.

4. Інформаційні ресурси

1.1. Сайт бібліотеки НАДПСУ: <http://lib.nadpsu.edu.ua:8080//>

1.2. Модульне навчальне середовище ДПСУ: <http://10.241.24.9/moodle//>